Donderdag 26 Augustus 1943

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

60ste Jaargang, No. 3988

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zonaags)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10.

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

RODE LEGER NEEMT ZENKOV.

Hevige luchtaanval op vliegvelden te Foggia.

Cordell Hull: „Rome wordt door ons nog niet als open stad beschouwd".

Vooraanstaand Noordamerikaan pleit voor overneming Europese bezittingen op Westelijk Halfrond.

EEN BELANGRIJKE REDEVOERING.

Clarence Budington Kelland, lid van het Republikeins Nationaal Comité, drong er in een redevoering voor het Republikeins Comité van New York op aan een na-oorlogse politiek vast te stellen, gebaseerd op de volledige samenwerking met de Verenigde Landen en de nauwste samenwerking met de Zuidamerikaanse landen. Voor de samenwerking tussen de Verenigde Staten en de Latijns Amerikaanse landen gaf hij de volgende uiteenzetting:

„Zij moet alle landen van Noord-Amerika en de zuster-republieken van Zuid-Amerika in harmonieuze overeenstemming brengen. Zij moet zowel militair als economisch zijn. Maar haar eerste en voornaamste voorwaarde moet zijn, dat elk land van Tierra del Fuego (Vuurland) tot de Noordelijke streken van Canada hecht aaneen staan en elk hulpmiddel bijdragen tegen een inval, tegen elke poging om Amerikaans grondgebied te veroveren. Dit is niet slechts een goede-nabuurpolitiek. Het is de politiek van Amerikaanse solidariteit tegen elk niet-Amerikaans land, dat de territoriale onschendbaarheid van enig Amerikaans land, groot of klein, bedreigt.

Wij moeten verkrijgen, door vriendschappelijke onderhandelingen indien het kan, door bezetting indien het moet al die punten, eilanden en bases, welke de verdediging van de Verenigde Staten zullen volmaken."

„De Stille Oceaan moet een „Amerikaans meer" worden voor de veiligheid van de wereld en met betrekking tot de Atlantische Oceaan moeten wij door verdrag of bezetting al zulke eilanden en gebieden verkrijgen als wij nodig achten voor onze veiligheid."

De spreker zeide voorts, dat de Verenigde Staten bases te Dakar, Casablanca en IJsland moeten hebben en „wij moeten voortgaan onze basis op het eiland Bermuda te volmaken en vergroten; wij moeten meer onze kusten benaderen en de verdediging onzer Zuidelijke kusten en het Panama Kanaal overwegen."

Kelland voer voort: **„Wij moeten als het kan een billijke regeling treffen voor het verkrijgen van de eilanden in de Caraïbische Zee (de eilanden welke tot Europese landen behoren). Deze eilanden zijn thans het bezit onzer vrienden en bondgenoten, doch wij moeten vriendschappelijk en met groot vernuft samenwerken om een plan uit te werken waardoor met een juiste vergoeding in geld of op andere wijze het eigendomsrecht aan ons wordt overgedragen.** Wij moeten de strekking van de Monroe-doctrine bij die schikking uitbreiden. Zij verklaart thans, dat geen land over zee nog meer Amerikaans grondgebied kan verkrijgen. Laat ons op vriendschappelijke wijze, met milddadigheid en in billijke overweging trachten het bezit te verwerven voor ons zelf of voor onze Zuidamerikaanse buren **of voor de inwoners van die gebieden als onafhankelijke staten,** elk stuk Amerikaans grondgebied waar thans de vlag wappert van landen over zee." (New York, (AP) 25.8).

MOSKOU WENST EEN LEIDENDE ROL IN NA-OORLOGSE ORGANISATIE.

In Washington werd heden door de Sovjet-Ambassade de verklaring verspreid, dat Moskou van plan is een leidende rol te hebben in de na-oorlogse wereldorganisatie en niet gaarne een Verenigde Staten van Europa zal zien of een Europa, dat verdeeld is in verschillende statenbonden, bondstaten en gewestelijke statenblokken.

Deze uiting der Russische meningen — verscheen oorspronkelijk als een hoofdartikel in het tijdschrift van Moskou „De oorlog en de werkklasse", hetwelk kort geleden bleek een spreekbuis voor het verkondigen van de Sovjet-politiek te zijn.

Nieuwe betekenis kreeg het door de herdruk in het officiële bulletin van de Ambassade in de Verenigde Staten. Het hoofdartikel zegt: „Elk rechtzinnig mens begrijpt, dat een der leidende rollen in de organisatie van de na-oorlogse wereld zal toebehoren aan de U.S.S.R., de grootste continentale mogendheid, welke tijdens de oorlog haar staats- en militaire macht getoond heeft.

Anti-democratische en semi-fascistische elementen pogen echter de deelneming van de U.S.S.R., in de organisatie van de na-oorlogse wereld te beletten en vormen te dien einde de meest fantastische plannen, plannen welke duidelijk vijandig zijn tegen de Sovjet-Unie. Er zijn nogal zulke plannen, zoals een plan voor het vormen van een Verenigde Staten van Europa, een Pan-Europa en tenslotte een plan om een Europa te vormen, dat verdeeld is in verschillende statenbonden, bondstaten en gewestelijke statenblokken".

Het hoofdartikel veroordeelt in het biezonder de voorgestelde vorming van een Oost-Europese statenbond met Polen en andere Oostelijke landen, welke een bevolking van bijna 125 millioen zal omvatten. Het zegt, dat dit plan vooral wordt gepropageerd door „Poolse en andere vijanden" van de Sovjet-Unie, klaarblijkelijk als een beveiliging tegen een toekomstige Duitse agressie, doch ook en „niet in het minst tegen de Sovjet-Unie". (Washington, (AP) 25.8).

IVAN MAISKY OP WEG NAAR LONDEN.

De vroegere Russische Ambassadeur in Groot Britannië, Ivan Maisky, arriveerde te Teheran (Iran) op weg naar Londen. (Teheran, (AP) 25.8).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„Op 25 Augustus gingen onze troepen voort met de ontwikkeling van hun offensief in de gebieden ten Noord-Westen van Charkov en veroverden zij meer dan 60 bewoonde plaatsen, waaronder de stad Zenkov. De stad Akhtyrka, welke verschillende malen van eigenaar was gewisseld in verwoede gevechten, werd nogmaals door onze troepen bezet. In het Donbekken in het gebied ten Zuiden van Izyum en ten Zuid-Westen van Vorosjilovgrad overkwamen onze troepen de hardnekkige vijandelijke weerstand en zetten zij hun offensieve strijd voort. Er werden nog verschillende bewoonde plaatsen veroverd en de posities werden belangrijk verbeterd. Op 24 Augustus ontwrichtten of vernielden onze troepen aan alle fronten 104 Duitse tanks. 98 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten en door het afweervuur. (Moskou, (AP) 25.8).

AANVULLEND RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

Als volgt luidt een aanvullend Russisch communiqué:

„Ten Zuid-Westen van Vorosjilovgrad gingen onze troepen voort succesrijke gevechten te leveren. De vijand biedt koortsachtig verzet en werpt nieuwe reserves in de strijd uit andere sectoren van het front. Na een belangrijke strijdmacht te hebben opgehoopt deden de Hitlerieten twee tegenaanvallen, doch behaalden geen succes en werden weer teruggesmeten.

Hun offensief voortzettende verwijden onze eenheden gestadig de breuk in de vijandelijke defensies en dringen zij steeds dieper door. In één dag tijds veroverden onze troepen nog verschillende bewoonde plaatsen. De vijand lijdt overal enorme verliezen in manschappen en materiaal." (Moskou, (AP) 25.8).

KRACHTIGER SLAGEN TEGEN JAPAN.

De Noordamerikaanse Onder-Secretaris van Oorlog, Robert Patterson, arriveerde in het Hoofdkwartier van Generaal MacArthur en voorspelde, dat „slagen van toenemende kracht niet lang zullen uitblijven in de oorlog tegen Japan."

Hij zeide, dat het dubbele offensief der Geallieërden in de Salomons Archipel en in Nieuw Guinea een belangrijke rol speelt om de Japanners dichter bij de overgave te brengen. In een verklaring, die hij aflegde, merkte Patterson op, dat de Verenigde Staten meer dan 7000 vliegtuigen per maand bouwen. En hij wees naar de toenemende stroom van materialen, welke naar het krijgsgebied in het Zuidwestelijk deel des Stillen Oceaans worden gezonden. (Geallieërd Hoofdkwartier in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan, (AP) 25.8).

DUITS OFFICIER IN ANTWERPEN NEERGESCHOTEN.

Het Belgische nieuwsagentschap deelde mede, dat een Duits officier in Antwerpen en een verrader, die lid is van de nationaal socialistische militaire groep, in Brussel, door Belgische patriotten zijn doodgeschoten. (Londen, (AP) 25.8).

DE FRANSE EXPEDITIE-TROEPEN IN AFRIKA.

Grote nieuwe Franse „expeditiestrijdkrachten" in Afrika vernamen van haar Bevelhebber Generaal Aphonse Juin, dat zij gereed zijn voor de aanval op Europa en „morgen zij aan zij met onze Amerikaanse vrienden hieraan zullen deelnemen". „Het ogenblik voor actie nadert" zeide hij tijdens de eindphasen van grootscheepse manoeuvres met pas ontvangen Noordamerikaans materiaal, waaronder tanks, grof geschut en vliegtuigen. (Noord-Afrika, (AP) 25.8).

WEER MOSQUITO'S NAAR BERLIJN.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit: „In de afgelopen nacht legden vliegtuigen van het Bommenwerperscommando mijnen in de vijandelijke wateren. Mosquito's vielen objecten in Berlijn aan. Een bommenwerper wordt vermist". (Londen, (AP) 26.8).

„ROME IS NOG GEEN OPEN STAD."

Cordell Hull zeide op een persconferentie, dat Rome nog geen open stad is, voor zover de Noordamerikaanse Regering hierin te zeggen heeft.

Men vroeg aan Hull of de Regering door het Vaticaan of onzijdige landen een voorstel van de Italiaanse Regering ontvangen had om Rome als open stad te erkennen. Hij antwoordde, dat er wel over dat onderwerp gesproken is, doch dat de situatie vandaag zo is, dat Rome nog niet tot open stad is verklaard. (Washington, (AP) 25.8).

DEMILITARISERING VAN BOEDAPEST.

De correspondent van het „Svenska Dagbladet" in Boedapest meldde dat de Hongaren het Duitse troepen vervoer door Boedapest zullen verbieden als eerste stap voor het demilitariseren van de hoofdstad van Hongarijë en het tot open stad verklaren hiervan. Het bericht zegt, dat ofschoon Boedapest het centrum is voor het verkeer van Duitse troepen naar en van de Balkan, het militaire verkeer tussen Wenen en Beograd door West Hongarije zal worden geleid; ofschoon de correspondent niet vermeldde, dat de oorlogsproductie in de fabrieken van Boedapest zullen worden stopgezet, zeide hij: „Andere dingen zullen gedaan worden om de hoofdstad tot open stad te verklaren." Deze stappen om Boedapest te demilitariseren zijn de laatste pogingen van de Hongaarse overheden om dit land uit de oorlog te halen. (Stockholm, (AP) 26.8).

AANVALLEN OP ZUID-ITALIË.

In drie grote golven deden Noordamerikaanse Vliegende Forten en Liberators gisteren een aanval op de rangeerterreinen en vliegvelden van Foggia, waarbij een groot aantal vijandelijke vliegtuigen in luchtgevechten boven de doelen werden neergeschoten.

Lightning gevechtsvliegtuigen vielen eerst aan op zeer geringe hoogte en stelden een groot deel van de vijandelijke weerstand op het vliegveld van Foggia en tien omliggende vliegvelden buiten gevecht. Vervolgens verpletterden Liberators uit het Midden-Oosten de spoorwegen. Daarna kwamen Vliegende Forten aanzetten, die de vliegvelden met bommen van zwaar kaliber bestookten. Voor de eerste maal in drie dagen werd een krachtige weerstand van vijandelijke gevechtsvliegtuigen ondervonden.

15 Geallieerde vliegtuigen worden vermist, welke officieel beschreven worden als „een der meest geslaagde verrassingsaanvallen van de oorlog". 200 Tot 300 slachtoffers werden veroorzaakt door het bombardement en de beschieting der vliegvelden door Lightnings. Vele vliegtuigen op de grond werden in brand gezet. De branden woedden fel toen de Liberators arriveerden. De Geallieerde vliegers zeiden, dat Italianen langs de wegen wuifden en juichten toen zij voorbijvlogen.

Wellingtons van de Royal Airforce en de Canadese luchtmacht voerden na de aanval op Foggia vóór het aanbreken van de dageraad een bombardement uit op de rangeerterreinen van Taranto. De kanonniers achter in de vliegtuigen zagen ontploffingen en branden in de doelgebieden, niettegenstaande het rookgordijn, dat door den vijand werd gelegd. Andere Halifaxes en Liberators uit het Midden-Oosten vielen in de voorgaande nacht de rangeerterreinen te Crotone aan de Golf van Taranto aan. Zij stichtten vele branden en beschadigden een chemische fabriek. (Geallieerd Hoofdkwartier in Noord-Afrika, (AP) 26.8).

Het nieuws van vandaag.

Het Sovjet-leger drong dieper de Oekraïne binnen en veroverde Zenkov, een belangrijke stad op 135 kilometer ten Noord-Westen van Charkov, alsook 60 dorpen in de omgeving ervan. Met de verovering van Zenkov heeft het Rode leger het verste punt, dat het in zijn winter-offensief bereikte, gepasseerd.

In het Donetsbekken verwijden de Russen de breuk in de vijandelijke linie en dringen zij dieper door, niettegenstaande Duitse tegenaanvallen met verse reserve-troepen.

Berlijn onderging na de grootscheepse aanval van Maandagnacht geen ernstige bestoking meer maar elke nacht komen nog enkele snelle Mosquito's aanzetten om de Berlijners op stang te jagen. Zo blijven de Duitse zenuwen gespannen, tot de Raf weer gereed is voor een nieuwe verpletterende aanval.

Foggia in Italië werd door Geallieerde vliegtuigen gisteren aan een hevige aanval onderworpen. Vele vijandelijke vliegtuigen werden op de grond vernield en in luchtgevechten boven het doel werden er nog 26 neergeschoten.

Rome geeft toe, dat de schade groot is en meldt voort bombardementen van asvliegtuigen op Bizerte en Augusta.

Rome wordt door de Geallieerden nog niet als open stad beschouwd, volgens bekendmaking van den Noordamerikaansen Staatssecretaris Cordell Hull, hoewel hij toegaf, dat het Italiaanse voorstel werd overwogen.

President Roosevelt heeft in Ottawa een redevoering gehouden waarin hij verklaarde, dat op de conferentie van Québec besloten werd de oorlog „binnen de kortst mogelijke tijd ten einde te brengen". Hij raadde tevens de as aan om zich liever nu dan later over te geven en voegde hieraan toe, dat Hitler dit zeker gedaan zou hebben, indien hij in de geest de besprekingen in Québec hadde bijgewoond.

In een verslag over de steunverlening aan het Congres zeide de President nog, dat de volken van de as niet bang behoeven te zijn om zich onvoorwaardelijk over te geven aan de Verenigde Landen. „Zij kunnen er zeker van zijn, dat zij het despotisme van de as daarmede niet zullen ruilen voor de ondergang onder de Verenigde Landen".

Engelsman springt in de bres voor Albanië

ONZE MISKENDE BONDGENOOT.

Een klein land, maar sterk in guerrilla-oorlog.

Toen, nu al weer enkele maanden geleden, de 34 vlaggen der Verenigde Volken op de Curaçaose passaat wapperden, is er al over gesproken, dat „toch ook Albanië bij ons behoort". De rode vlag met den fieren zwarten adelaar, zo dierbaar aan ons Nederlanders, omdat wij met onze politiemacht geholpen hebben Albanië na zijn vrijwording in 1913 — dit jaar juist 40 jaren geleden — te ordenen, ontbrak.

Inderdaad behoort Albanië niet tot de officiële lijst van geallieerde landen. De reden? Wij weten het niet.

Is zijn regering niet ontvlucht? Koning Zog I met vrouw en kroonprins zijn op geallieerde grond en vertegenwoordigen beter de Albaanse regering dan de marionettenregering die ten tijde van de Italiaanse invasie te Tirana regeerde. Reeds sedert enkele jaren was het Koninkrijk economisch ondermijnd door de Italianen, dat er moeilijk nog van een nationale Albaanse regering kan worden gesproken. De Albaanse gezant in Rome was het kanaal waarlangs de regeringsbesluiten tot stand kwamen, telkens tegen gewerkt door Koning Zog, den enigen Albanees, die streefde naar werkelijke onafhankelijkheid, maar die daarin belemmerd werd doordat geen van de landen, die Albanië hadden helpen vrijmaken in Balkan- en Wereldoorlog, genegen waren ook een lening aan te gaan om het land te helpen op dreef te geraken. Er was slechts één land, dat het geld bij millioenen naar Tirana zond: Italië. Deze eenzijdige lening heeft het land al sedert 1926/'27 ondermijnd.

Waarom behoort Albanië niet bij de Verenigde Volken?

Behoort het land niet bij onze geallieerde gelederen, omdat het eerder dan Polen geïnvadeerd werd?

Neen, want dan zou Tsjechoslowakije, dat vóór Albanië geïnvadeerd werd, er ook niet bij behoren.

Behoort het er niet bij, omdat het door Italië geïnvadeerd werd, een land dat eerst veel later dan Duitsland aan de krijg mededeed?

Neen, want jaren vóór Albanië, was Ethiopië ook slachtoffer van Italië's imperialistische wellust geworden. En Ethiopië is een der Verenigde Volken.

Wij weten het niet. Alleen weten wij, dat Albanië's Adelaarszonen — zoals de bewoners van dit land heten — voortreffelijke guerrillero's blijken in deze oorlog. Juist de laatste weken, na Mussolini's val, blijkt dat weer telkens uit de nieuwsberichten.

Langs de Westkust van het Balkanschiereiland ligt een klein land, dat op Goede Vrijdag 1939 geïnvadeerd werd: Albanië. Dit is althans de naam, onder welke het bekend staat. De bewoners van het land noemen zich Arendszonen, in hun taal Shkipetari, hun wapenschild is een arend op een rood veld en hun land noemen ze Shkipnija. Dit land van Arendszonen was het eerst het toneel van Il Duce's fiasco.

Albanië vecht de guerrilla-strijd.

Nu de Arendszonen de kans krijgen, komen al opstootjes voor; reeds direct na Mussolini's val werden strubbelingen vermeld.

Telegrammen uit Ankara, Turkije, verhalen van Albaanse troepen, gestoken in uniforms van Koning Zog I Achmeds leger (blijkbaar opeens teruggevonden), die de wanhopige Italianen bestoken.

Steun krijgen ze niet, want de mogendheden die het land als onafhankelijke staat in het aanzijn hebben geroepen, hebben het in de steek gelaten. Officiële diplomaten worden niet erkend, maar „zaakwaarnemers" zitten in Washington, Londen en elders. De Nederlandse Ambassade weigerde te helpen aan het adres hiervan alsof onze Redactie het dan niet op andere wijze kan bereiken: het is Peter Kolonia, 1530 Sixteenth Street, Washington D.C. en in Engeland Dr. G. D. L. Naci, Marlon Road, Lane-End, Bucks). Een buitenlander, Engelsman, minnaar van dit land, heeft thans de bekendmaking van dit land op zich genomen en een boek geschreven **„Albania's Road to Freedom"** door **Vandeleur Robinson** (uitgegeven door George Allen & Unwin Ltd., Londen, $ 4.50) een boek, waarin de jongste geschiedenis van Albanië verhaald wordt en enkele mooie foto's herinneren aan een land, welks moed reeds legendarisch werd onder den allen bekenden Skanderbeg in het midden der 15e eeuw.

Albanië is iets kleiner van oppervlakte dan Europees Nederland. Het aantal inwoners is ruim één millioen. Contact hebben deze mensen bijna niet met elkaar, daar vrijwel alle verkeer te voet of per ezel gaat. De laatste jaren kan men soms in een vrachtauto meerijden. De taal wijkt af van de talen der omliggende volken, is erg moeilijk en heeft 20 verschillende dialecten, dat Albanezen uit verschillende streken elkaar soms slechts moeilijk kunnen verstaan. Van boven naar beneden is het land ongeveer 350 km. lang (d.i. ongeveer van Groningen naar Maastricht). In de breedte plm. 50 km. (bijv. Utrecht—Delft). Het verkeer door het land is voor Westeuropese begrippen erg primitief, maar in elk geval veel interessanter, avontuurlijker en karakteristieker. Er is geen centimeter spoorlijn. Wegen zijn er ook bijna niet. En die er zijn, zijn slecht. Zulk soort verkeersaders voeren o.a. van Skhodra (Scutari) naar de hoofdstad Tirana (12.000 inw) van Tirana over Elbasan-Pogradets naar Korça (een der voornaamste en meest historische steden met 20.000 inwoners), van Tirana naar Valona, van Valona langs een lange omweg kan men ook weer in Korça komen.

Het verkeer over deze wegen wordt onderhouden door vrachtauto's, die achter de chauffeursbank nog weer een tweede bank hebben. Tegen betaling mag men meerijden.

Op enkele van de voornaamste verbindingen rijden zulke vrachtauto's min of meer volgens een vaste rooster. Natuurlijk is het pingelen om het tarief. Maar — en dit is tekenend voor het karakter van den Albanees —: als vreemdeling behoeft men geen afzetterij te vrezen.

Op de overige wegen, niet meer dan bergpaden, gaat alles met paard, ezel of te voet. De huizen zijn doorgaans ook nog geheel als vesting gebouwd en hebben schietgaten in plaats van vensters. En de terugtrekkende Italianen werken dat thans maar al te goed.

Overal in het land kan men bij de intellectuelen met Frans terecht. In het Noorden, waar de katholieken wonen (12% van de totale bevolking), is Italiaans meer gangbaar, maar de mentaliteit kon er bezwaarlijk feller anti-Italiaans zijn dan Churchill anti-Hitler is.

Een feit is, dat de Verdragen van Tirana, nu 15 jaar oud, veel voor de economische vooruitgang van het land hebben gedaan. Albanië produceert van alles, en het vlakbij liggende Italië nam tot voor Goede Vrijdag 1939 ten minste de helft van Albanië's **kaas, eieren, schapen, runderen, geiten** en **houtskool** af. Havens zijn er niet, schepen blijven op de rede liggen. De rede van Valona is de beste, die is be-

schermd door een schiereiland, Linguetta genoemd, en door een eilandje Saseno, dat...... in Italiaanse handen was gebleven na de Balkan- en Wereldoorlogen. Italië was enige geldschieter en voornaamste afnemer. Het tekortschieten van de andere mogendheden, die wèl geholpen hadden het land te stichten, dient te worden goed gemaakt.

De Albanezen zijn magnifiek. Dat wil zeggen, dat zij karakters van goud hebben. Ontwikkeld zijn zij niet, indien men Europese maatstaven aanlegt (evenals alle andere Balkan-bewoners rekenen de Albanezen zich niet tot Europa, maar tot de...... Balkan, voor hen een grootheid op zichzelf). Ongeveer 90% is nog analfabeet en alleen in een paar stadjes zijn scholen.

De grootste „stad" is Scutari (26.000 inwoners), daarna Korça (20.000) en Tirana (12.000). De rest is onder de 10.000 en vaak onder de 1000.

De sterkste gesplitstheid van de taal zal daar mede schuld aan zijn. Naast de Albaanse namen, komen ook Italiaanse en Griekse voor. Korça (de ç uitgesproken als tsj, dus Kortsja) is in het Grieks Koritza (niet te verwarren met Konitza, een klein plaatsje vlak over de grens in Hellas zelf).

Valona heet in het Albaans eigenlijk Avlona, Argyrocastron, nog wel bekend uit najaar 1940 toen de Grieken de Italianen verjoegen, is Grieks voor Ergeri of Gjinokastre.

De Albanezen hebben vele Turkse gewoonten overgenomen, lieten tot voor Zog I aan het bewind kwam hun vrouwen gesluierd lopen; het werd zelfs zo sterk, dat ook Christenvrouwen gesluierd moesten gaan. De R.K. Kerk, die al van den beginne op de bres gestaan heeft voor een goede emancipatie van de vrouw, had hier hard protesteren, maar kon het toch niet veel verder brengen dan dat voor de katholieke vrouwen een gleuf in de sluier werd gemaakt, waar de ogen achter zaten.

De Mohammedaanse godsdienst heeft sterk de overhand, 67%. Tot de Albaans-Orthodoxe Kerk behoren 21%, deze kerk heeft zich in 1922 losgescheurd van het patriarchaat van Constantinopel en staat onder een Synode, voorgezeten door den Metropoliet van Tirana, die 4 suffragaanbisschoppen onder zich heeft. Deze kerk staat in leer zeer dicht bij de Katholieke Kerk, heeft ook geldige priesterwijding, 7 sacramenten, kloosters, etc., is echter door een historisch verloop los geraakt van Rome en helaas gebleven. Als geheel staat zij vriendschappelijk tegenover de R.K. Kerk, zolang men niet over Pauselijke Onfeilbaarheid spreekt.

De Katholieken zitten vooral in het Noorden, zijn allen van Latijnse ritus (Illyrië was juist het grensgebied tussen Romeins en Constantinopolitaans patriarchaat). Scutari of Skhodra was al in de 4e eeuw een Aartsbisdom. De Zonen van Sint Franciscus werken er samen met de Zonen van den H. Ignatius; de grote moeilijkheid is de taal, die bijna niet te leren schijnt, maar men werkt thans aan een echt Albaanse geestelijkheid, die echter vooral in het buitenland wordt opgeleid. In Prizren Joegoslavië staat een Albaans seminarie, **dat door Nederlands geld gefinancierd werd**. De R.K. Kerk heeft een Aartsbisschop in Scutari en Durazzo en drie suffraganen.

Albanië is altijd een somber en grimmig land geweest: een land van mensen, die weten hoe te haten en hoe zich te wreken.

In de afzondering zijner bergen arbeiden de guerrillero's, wien Mussolini's val nieuw leven ingeblazen heeft. Hun „staande leger" bestond reeds jaren geleden uit tienduizend met geweren bewapende mannen. Als dit leger werkelijk te velde trekt, heeft het evenveel soldaten als Albanië inwoners.

Curaçao.

WIE IS DE GELUKKIGE?

1e prijs	12801
2e prijs	4158
3e prijs	11704
4e prijs	2783

CURAÇAO EN DE NEDERLANDERS OP JAMAICA.

De Jamaica-Commissie op Curaçao schrijft ons:

Naar aanleiding van wat „Groot Nederland" schreef onder de ingezonden stukken van de „Knickerbocker Weekly"" van 26 Augustus 1943 over de Nederlandse uitgewekenen in Jamaica, speciaal in zijn beschuldiging aan het adres van Curaçao, zij het mij vergund het volgende naar voren te mogen brengen.

Door Zijne Excellentie den Gouverneur van Curaçao werd in Mei 1943 een commissie ingesteld, bestaande uit twee leden (de zg. Jamaica-Commissie), die werd belast met de werkzaamheden ten behoeve van de tewerkstelling te Curaçao van op Jamaica vertoevende Nederlandse uitgewekenen. Ook voor de huisvesting moest worden zorg gedragen, daar dit in deze tijd van woningnood op Curaçao een groot probleem vormt.

De werkzaamheden van deze commissie worden geacht te zijn uitgevoerd door het Bureau Arbeidszaken, onderafdeling van het Bureau van Sociale en Economische Zaken op Curaçao. Gedurende een maand waren beide leden van deze commissie dagelijks werkzaam. Na die tijd wordt dit werk nog steeds met succes voortgezet door één hunner.

Tot op heden (24 Augustus 1943) bevinden zich 69 personen uit het kamp van Jamaica op Curaçao of op Aruba, terwijl nog een 15-tal gereed staat om dit voorbeeld te volgen. Bovendien wacht één lid der te Suriname vertoevende uitgewekenen nog slechts op een gelegenheid om naar Curaçao te kunnen worden vervoerd.

Van deze 85 personen zijn er thans 50 werkzaam, 27 zijn bijbehorende niet werkende leden van gezinnen, waaronder 10 jonge kinderen. Twee personen zijn overgebracht om te Curaçao in een sanatorium te worden verpleegd. De overblijvende zes vormen een gezin van een moeder met 5 kleine kinderen, waarvan de vader is opgeroepen om zijn militaire plichten te vervullen. Voor allen werd een (zij het meestal voorlopige) oplossing voor de huisvesting gevonden, waarvoor van de zijde der bevolking veel medewerking werd verkregen.

Door het Gouvernement worden op voorstel van de Jamaica-Commissie plannen overwogen, die tengevolge kunnen hebben, dat nog meer personen naar Curaçao zullen kunnen overkomen, terwijl de Jamaica-Commissie nog steeds haar werkzaamheden voortzet om te trachten werkgelegenheid voor de uitgewekenen van Jamaica op Curaçao te vinden en voor huisvesting te zorgen.

Op Jamaica wordt door den Gedelegeerde der Nederlandse Regering, den Heer Ir. C. M. Dozy, alles in het werk gesteld om het aantal in het Kamp op Jamaica vertoevende uitgewekenen te verminderen. Deze voortdurende pogingen worden meer en meer met succes bekroond. Evenwel leiden sommige omstandigheden er toe, dat zij niet naar Curaçao wensen te gaan, maar een ander doel nastreven.

Zo zijn er verscheidene achtergebleven vrouwen van voor de militaire dienst opgeroepenen, die trachten een visum te verkrijgen, dat haar in de gelegenheid stelt om in hetzelfde land te gaan wonen als waar haar echtgenoot vertoeft. Anderen wensen zich bij haar ouders, haar kinderen of andere familieleden te voegen, die in den vreemde verblijven, enz. enz.

Door den Heer Dozy wordt steeds getracht aan billijke wensen in deze te voldoen. Om de uitgewekenen van Jamaica weg te krijgen, staat onze Commissie met adressen, over een groot deel van de wereld verspreid, in geregelde verbinding en laat niet na, steeds weer op groter medewerking en spoediger beslissingen aan te dringen, in het belang van de mensen, wier belangen aan haar zorgen zijn toevertrouwd.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Curaçaose Postzegel vereniging:** Zondag 29 Augustus as. om 10 uur zal er een gewone ledenvergadering in het Logegebouw „De Vergenoeging" gehouden worden.

THE FELLOWSHIP OF THE BELLOWS.

Het 10.000e vliegtuig.

The Fellowship of the Bellows maakt bekend, dat:

Het officiële aantal vliegtuigen door de Raf in Juli neergeschoten, bedraagt 702. De ten hoogste verschuldigde som bedrag f 7.02. Van Mei 1941 af tot Juli 1943 zijn er 10.644 vliegtuigen neergeschoten.

De eerste 10.000 zijn neergehaald. Iedere „Fellow", die zijn gehele rekening betaald heeft van Mei 1941 tot Juli 1943, zal onderscheiden worden met „the order of the Bellows" met „wings". Het vliegtuig echter, dat de hoge onderscheidingstekens vervoert, is nog niet aangekomen. De luchtzak zal inlichten wanneer het vliegtuig aankomt.

DE WARMTE DEZER DAGEN.

In verband met de warmte dezer dagen besloten wij de Metereologische Dienst te vragen ons de geregistreerde temperatuur op verschillende tijdstippen van de dag op te geven.

Hier is de temperatuur zoals die gisteren (in de schaduw) was:

's Morgens om 8 uur 29.0 graden Celsius; om 13 uur 33.5 graden Celsius; om 18 uur 's namiddags 28.5 graden Celsius. De maximum temperatuur van gisteren was 35.2 graden Celsius.

Hedenmorgen om 8 uur was de temperatuur 29.0 graden Celsius.

MOOIE GIFT.

Zijne Excellentie de Gouverneur heeft onlangs een brief ontvangen van H. K. H. Prinses Juliana, waarbij Hoogstdezelve een chèque ten bedrage van $ 2500,— (Canadees courant). gelijk aan ongeveer f 4.200,— aan Zijnen Excellentie deed toekomen, met het verzoek deze aan de Vereniging Het Nederlandse Rode Kruis, Afdehet verzoek deze aan de Vereniging Hare Koninklijke Hoogheid Erevoorzitster is, te overhandigen.

Hare Koninklijke Hoogheid heeft echter vermeld, dat Zij er prijs op zou stellen, indien als voorwaarde tot het verkrijgen van deze $ 2.500,—, de som zou worden beschouwd als een deel van een groter bedrag, waarvan het andere gedeelte onder auspiciën van het Rode Kruis bijeengebracht zou worden door de inwonenden van Curaçao. De Vereniging heeft zich ongeveer een gelijk bedrag voorgesteld en is bereids in contact getreden met verschillende instellingen. Het doet haar genoegen te kunnen mededelen, dat door de medewerking van de volgende instellingen en personen, aan wie zij uiteraard grote dank is verschuldigd, het gewenste bedrag reeds bijna is bereikt:

Gift H.K.H. Prinses Juliana		f 4.200
Cur. Petr. Ind. Mij.	f 1.000	
S.E.L. Maduro & Sons, N.V.	„ 250	
Curaçao Trading Co. N.V.	„ 250	
M. E. Curiel & Sons, N.V.	„ 250	
De Nederlanden van 1845	„ 250	
Hollandse Bank Unie N.V.	„ 100	
N.V. Pletterij Nederhorst	„ 250	
Spritzer & Fuhrman	„ 150	
Palais Oriental	„ 100	
Mensing & Co.	„ 150	
Palais Royal	„ 100	
E. & G. Martijn	„ 100	
Pinto & Vink	„ 100	
El Louvre, S.A.	„ 100	
Clemente Cohen & Co.	„ 75	
Fa. G. Troost (A. Maduro)	„ 100	
Julius L. Penha & Sons	„ 100	
G. Z. de Jongh	„ 100	
M. Rubineck	„ 50	
J. & M. Fruchter	„ 25	„ 4.000
		f 8.200

Ofschoon niet bij deze collecte behorend, wil de Afdeling Curaçao van het Rode Kruis niet nalaten met waardering melding te maken van een andere milde geefster, nl. de N.V. Schoenfabriek Bat'a, die **maandelijks** het Rode Kruis werk op Curaçao met een bedrag van f 100,— steunt (f 1.200,— 's jaars).

Laat ieder zijn waardering voor de gift van Hare Koninklijke Hoogheid tonen door naar draagkracht bij te dragen om het werk van het Rode Kruis alhier te steunen. Elke bijdrage, groot of klein, wordt op prijs gesteld.

Opgave van giften kan worden gedaan aan één van de bestuursleden van het Centraal Comité van het Rode Kruis, t.w.: Alex Curiel, M. E. Curiel & Sons N.V., tel. 1160; E. v.d. Laarschot, Fort Amsterdam, tel. 2148; N. M. Chumaceiro, De Ruyterplein, tel. 1200; J. J. A. Ellis, Stadhuis, tel. 1890, dan wel door storting op een van de plaatselijke bankinstellingen.

NEDERLAND:

DE PRINS WENST ZIJN MANNEN GELUK.

Z.K.H. Prins Bernhard heeft een bezoek gebracht aan het Nederlandse bombardements-eskader dat Vrijdag een succesrijke aanval op de Duitse vliegtuigfabriek te Vlissingen heeft gedaan. Z. K. H. wenste den vliegers hartelijk geluk en maakte zelf een proefvlucht in een van de nieuwe Mitchells van het eskader.

HAAR ENORME KRACHT.

Minister Mr. J. A. W. Burger hield te Londen voor de vereniging Pro Patria een rede, waarin hij wees op het enorme belang der kerken in Nederland onder de vijandelijke verdrukking: „Ofschoon de Duitsers zeggen dat de kerken zich op politiek terrein hebben begeven, is dit niet waar. Zij zijn zuiver religieus. Dat is juist haar enorme kracht.

HET KAN VERKEREN.

Wij lezen het volgende „Ingezonden" in „De West":

Mijnheer de Redacteur:

In het dagblad „Het Nieuws" van 14 Augustus las ik van de hand van zijn Noordamerikaansen correspondent een artikel, wat wel waard is eens nader in het daglicht te worden gesteld.

Het bewuste artikel luidt:

„Amerikaanse Oorlogsmentaliteit".

Ik lees dan over „war-mindedness", dat de schrijver te New York daar geen valse „war-mindedness" gelukkig constateert, welke anders wel in andere landen door een tot nationale deugd verheven gebrek aan critiek, en uit de aanvaarding van vrijheidsbeperkingen, welke voor de oorlogvoering van niet het minste belang zijn en uit het dagelijks afschilderen van gevaren, die in werkelijkheid niet bestaan, of slechts bestaan in landen, die dichter bij de gevechtszônes gelegen zijn, voorkomen. Neen! De Noordamerikaanse „war-mindedness" dan, is niet opgeschroefd en niet Don-Quichottig.

De Noordamerikaanse correspondent zegt voorts:

„Dat de vrijheid van critiek en vaak „zeer scherpe critiek onaangetast moet „blijven, aangezien niets het „moreel" „zover ondermijnt als een met een beroep op de oorlogstoestand geoefende „censuur, welke het vertrouwen schokt „in de overheden, die er bescherming achter zoeken."

Mijnheer de Redacteur, wij wonen, en hebben vaak hier gewoond (om een Surinaamse expressie te gebruiken) in glazen huizen.

Acht gij, Mijnheer de Redacteur, het nu bestaanbaar, dat deze Noordamerikaanse correspondent en onze vroegere **GePedoecus** één **en dezelfde** persoon zijn. Als dat zo is, dan zeg ik het Schiller na:

„Est is ein buntes Durcheinader
„Wie Mousendreck und Correander."

Met dank voor uw opneming,

Abonnee.

HET ANTWOORD.

Het nazie-blad „De Storm" schreef: „De Britten zijn altijd standvastig. Zij bleven standvastig toen Frankrijk viel. Zij bleven standvastig toen bommen op Engeland neerregenden. Waar halen de Engelsen hun moed vandaan? Het antwoord is: zij zijn van Germaansen bloede."

SJIEWE SNOEK IS. VERDWENEN,

De Hogeveense gemeente-ambtenaar Sjiewe Snoek is verdwenen met 259 blanco identiteitskaarten (goed voor patriotten die ondergronds zijn gegaan om de politie te ontduiken), 102 zegels van twee gulden voor deze kaarten en 2494 andere zegels. Sjiewe Snoek is een patriot en geen dief; hij liet de quitantie achter van f 4000,— salaris, in de toekomst te vorderen......

DE STUDENTEN WAARSCHUWEN VAN DAM,

Vertegenwoordigers van Nederlandse studenten hebben een open brief gericht tot de secretaris-generaal Jan Smit, waarin zij hem niet meer of minder vragen dan dat hij zal afzien van compromissen met den Duitsers! Zij schrijven: „Wij hebben er nooit naar gestreefd onze universiteiten te doen sluiten, alleen maar met de bedoeling wanorde te verwekken, doch wij hebben het altijd gedurfd de gevolgen van deze sluitingen voor onze rekening te nemen wanneer wij van oordeel waren, dat de waardigheid der Nederlandse universiteiten werd aangerand. Daar de vijand ons land slechts met een geringe krijgsmacht bezet houdt zijn wanordelijkheden voor hem gevaarlijker dan voor ons. En nu het zo ongeveer bekend is hoe gering de bezetting is zal het U wel duidelijk zijn geworden hoe fataal uw politiek van concessies is. Onze enige bedoeling is ons gezichtspunt tegenover het uwe te plaatsen.

Tenslotte zullen het Nederlandse volk en de Nederlandse regering zijn, die een oordeel zullen uitspreken over U en uw daden."

RAAD VAN ADVIES UITGEBREID.

Sedert zijn stichting in Juni 1942 is de Biezondere Raad van Advies van het Koninkrijk der Nederlanden uitgebreid. Hij bestaat thans uit: Jhr. F. Beelaerts van Blokland, voorzitter; F. H. Bruyning; J. M. de Booy; P. Rijkens; Raden Loekman Djajadiningrat; Ch. O. van der Plas; C. Moret; J. H. Oldenbroek; J. Ridder de van der Schueren; Mr. N. S. Blom; M. Sluyser; Christiaan de Wit; Dr. M. F. da Costa Gomez; prof. Dr. J. Eggens; prof. Dr. H. J. de Boer en vier anderen wier namen niet kunnen worden bekend gemaakt. Secretaris: Christiaan Posthumus Meyjes.

DISTRIBUTIEKANTOOR OVERVALLEN.

Wederom zijn gemaskerde mannen — ditmaal drie — binnengedrongen in het distributiekantoor te Huizen, waar zij honderden distributiekaarten en zegels medenamen. Zij bedreigden de aanwezige beambten met revolvers en bonden hen.

VOORLICHTING AAN HANDEL EN PUBLIEK.

Voedselvoorraden.

Wij willen vandaag cijfers publicerenover de laatste drie maanden (Mei, Juni en Juli) omtrent de voorraden van de voornaamste levensmiddelen te Curaçao.

Deze cijfers werden verkregen door het verzamelen van gegevens bij 53 importeurs.

Teneinde rekening te houden met eventuele voorraden in kleine winkels, werden de verkregen getallen met 4—5% verhoogd. Dit percentage is zuiver en gebaseerd op verkregen uitkomsten gedurende de laatste 6 maanden.

Eindvoorraad van Curaçao.

	Mei 1943 Kgb.	Juni 1943 kgb.	Juli 1943 kgb.	Totale Import Curaçao 1942; kgb.
Aardappelen	19.196	6.163	46.742	2.795.826
Boter	209.347	337.618	405.042	354.757
Corned-Beef	174.216	212.053	229.018	571.463
Erwt. & Bonen	54.690	74.418	72.471	649.491
Gec. Groente	96.600	303.406	421.706	1.113.180
Havermout	15.791	21.098	27.213	155.250
Koffie ongebr.	64.438	53.159	65.064	319.209
Koffie gebr.	8.044	20.086	16.418	63.387
Margarine	31.066	78.703	69.332	210.348
Melk	214.161	217.499	256.213	1.265.468
Reuzel	29.717	46.738	57.941	218.773
Spijsolie	456.032	500.965	486.570	834.311
Suiker (bruin)	121.525	164.885	285.404	938.442
Suiker (wit)	769.198	845.400	818.220	2.642 495
Thee	4.935	11.091	13.723	56.022
Uien	6.310	30.802	78.611	521.260
Rijst	184.414 1)	43.056 1)	326.408. 1)	1.350.886
Maïsmeel	443.716 1)	321.584 1)	569.662 1)	3.098.918
Tarwemeel	———	———	126.103 x)	4.557.977

x) bakkerijen niet inbegrepen.

1) Voorraad in beheer bij het Voedsel Voorzienings Bureau.

F. D. R. sommeert de As tot overgave.

„Duitsland kan zich liever nu dan later overgeven", zegt de Noordamerikaanse President.

„TE QUEBEC WERD BESLOTEN DE OORLOG BINNEN DE KORTST MOGELIJKE TIJD TEN EINDE TE BRENGEN.

ROOSEVELT SPREEKT IN OTTAWA.

John Hightower seint uit Ottawa:

Uit zijn gedegen kennis over de machtige nieuwe strijdkrachten, die op de as in Europa geworpen zullen worden desgevolg van de beslissingen in Québec, putte Roosevelt de waarschuwing aan Hitler en de Generaals van Duitsland om zich „nu over te geven". Hij zeide, dat de Geallieerden vastbesloten zijn „een overwinning te behalen binnen de kortst mogelijke tijd" en dat zij te dien einde zijn gekomen tot bepaalde oorlogsplannen, waarmede Duitsland, Italië en Japan gedurende in kennis zullen worden gebracht op het slagveld. De President maakte geen melding van enige overgave door Italië of Japan, doch zeide,: **Indien de Duitse leiders, waaronder ook die grote meester van intuïtie, de strategie konden weten welke te Québec werd vastgesteld, dan zouden zij van oordeel zijn, dat een overgave hen nu beter zou liggen dan later".**

In een redevoering, welke hij hield op de Parlementsheuvel in Ottawa, maakte Roosevelt ook bekend, dat Churchill, Premier Mackenzie King en hij de problemen van de na-oorlogse wereld in Québec hadden besproken. Het was de eerste maal — zo zeide hij — dat dergelijke vraagstukken overwogen werden in de zes conferenties, welke tussen hem en Churchill plaatsvonden.

De opmerkingen van den President in verband hiermede schenen te wijzen op een organisatie der Verenigde Landen in de na-oorlogse periode, welke „geschikt zal zijn voor het vormen van een duurzame vrede omdat zij is beproefd in de hitte van de oorlog". Hiermede wilde hij zeggen, dat de goede samenwerking tussen de Verenigde Landen tijdens de oorlog ook daarna zal voortduren.

Zijn waarschuwing aan Hitler en de legerleiders in Duitsland om zich ogenblikkelijk over te geven, ontlokte een donderend gejuich aan zijn circa 50.000 Canadese toehoorders. Wat zij speciaal zouden kunnen winnen door een overgave op dit ogenblik legde de President niet uit, doch hij liet duidelijk doorschemeren, dat er geen verandering is gekomen in de Geallieerde politiek van onvoorwaardelijke overgave.

„Wij zijn gedwongen geworden om — wat wij in de Verenigde Staten noemen — de politiemacht van den Sheriff te roepen voor het uitroeien van de bende, opdat het bandietisme in de gemeenschap van landen verdwijne. Wij vergewissen ons ervan — absoluut en onverbiddelijk — dat zij ditmaal deles voor eens en voor altijd behoorlijk zullen leren. Wij zullen ditmaal met de schurken afrekenen."

De President zeide, dat het besluit om de overwinning „binnen de kortst mogelijke tijd te behalen" een der onderwerpen van de besprekingen te Québec was.

Andere onderwerpen waren „onze gemeenschappelijke doeleinden in deze oorlog" en „de noodzakelijke samenwerking met onze grote en dappere strijdende bondgenoten".

Dit laatste sloeg blijkbaar op Rusland en China en diende om den toehoorders eraan te herinneren, dat slechts de dag tevoren Roosevelt en Churchill in hun verklaring te Québec de hoop te kennen gaven spoedig een driemogendheden-bijeenkomst te houden met de Russen. Hierdoor werd steeds duidelijker, dat Roosevelt en Churchill hopen op een grotere samenwerking met Rusland, niet alleen voor de oorlog tegen Duitsland doch ook met het oog op eenheid van streven en een goede gang van zaken in de naoorlogse wereld.

Roosevelts gehoor van ongeveer 50.000 personen — gelijk officieel geschat werd — reageerde sterk op de woorden van den President en juichte, applaudisseerde of zweeg naargelang de indruk, die de woorden maakten. Roosevelt stond onder de gewelfde ingang van de vredestoren van het middelste parlementsgebouw een massief gotisch bouwwerk met koperen dak. Vóór de menigte bevonden zich de leden van de Canadese Senaat en het Lagerhuis. (Ottawa, (AP) 25.8).

VERSLAG VAN ROOSEVELT OVER DE STEUNVERLENING.

President Roosevelt verklaarde, dat met uitzondering der verantwoordelijke fascistische leiders „de volken van de as niet bevreesd behoeven te zijn voor een onvoorwaardelijke overgave aan de Verenigde Landen." In een rapport, waarbij hij het totale bedrag van de steunverlening stelde op bijna 14 milliard dollar, beloofde de President wederom om de volken der bevrijde landen te voeden. Voorts zeide hij, dat de Geallieerden „ hard toe te slaan en gereed zijn harder toe te slaan" om de algehele overwinning te behalen.

„Het volk in de gebieden, die onder toezicht van de as staan kan er verzekerd van zijn, dat, wanneer zij toestemmen tot de onvoorwaardelijke overgave, zij het despotisme van de as niet zullen ruilen voor een ondergang onder de Verenigde Landen. Het doel der Verenigde Landen is de bevrijde volken toe te staan een eigen politiek leven te ontwikkelen en een economische zekerheid te verkrijgen. Deze zijn twee der grote oogmerken van het Atlantische Handvest".

Het verdrag van de steunverlening voor het kwartaal, dat op 31 Juli afliep, toont aan, dat de verleende hulp aan Rusland tot 30 Juni in totaal 2.444.000.000 dollar bedragen heeft en dat de verschepingen naar dat land in Juli op „hoog peil" waren. „De hoeveelheid voor Augustus zal naar verwachting het grootste zijn voor enige maand sedert het programma begon", aldus zeide Roosevelts verslag voor wat de steunverlening aan Rusland betreft.

Verder werd gezegd, dat de Verenigde Staten onder de leen- en pachtwet meer vliegtuigen naar Rusland gezonden hebben dan naar enig ander land en dat 57% van alle goederen, welke er heen gezonden werden, gevechtswapenen waren zoals vliegtuigen, tanks en kanonnen. Het rapport onthulde ook, dat de omvang van de Noordamerikaanse koopvaardijvloot met 250% is toegenomen sedert Pearl Harbor en nog toeneemt met 5 nieuwe schepen per etmaal.

„De productie van schepen gaat zo snel dat wij moeite hadden om voor voldoende geoefende en ervaren bemanningen zorg te dragen."

In zijn brief welke het rapport vergezelde, verklaarde de President, dat de Verenigde Landen tot de dag van de onvoorwaardelijke overgave „voort zullen gaan den vijand met al hun kracht te treffen". Verder zeide hij: „wij slaan hard toe en zijn gereed om harder toe te slaan. Veel grotere Noordamerikaanse strijdkrachten en veel grotere hoeveelheden materiaal zijn op weg naar de gevechtsfronten. Hoe langer deze oorlog duurt des te sterker zullen de Verenigde Landen worden".

Roosevelt legde er de nadruk op, dat het Congres door de leen- en pachtwet te verlengen, duidelijk gemaakt heeft, dat de Verenigde Staten geen nieuwe oorlogsschulden willen om de komende vrede in de waagschaal te stellen.

Het verslag zeide, dat de steunverlening tot 31 Juli in totaal 13.973.339.000 dollar heeft bedragen, waarvan 11.901.972.000 dollar aan goederen, die werden overgebracht, en 2.071.367.000 dollar in geboden diensten. De totale uitvoer van steunverleningsmaterialen tot 30 Juni wordt gesteld op 9.882.000.000 dollar, waarvan 4.458.000.000 dollar naar het Verenigde Koninkrijk ging, 2444.000.000 dollar naar Rusland, 1.363.000.000 dollar naar Afrika, het Midden-Oosten en het Middellandse Zeegebied, 1.133.000.000 dollar naar China, Brits Indië, Australië en Nieuw Zeeland en 484.000.000 dollar naar andere gebieden.

Het rapport zeide, dat volgens de politiek om zowel wapenen als voedsel aan de volken der bevrijde gebieden te bezorgen, het Franse leger van meer dan 300.000 man, dat in Afrika werd gevormd en werd voorzi en van steunverleningsmateriaal, „spoedig zal worden gevoegd bij de Geallieerde strijdkrachten die hameren tegen de Europese Vesting". Het bericht voegde hieraan toe, dat reeds verschillende Franse divisies zijn uitgerust met nieuwe wapenen en thans hierin worden bekwaamd. Ook zijn er vliegers naar de Verenigde Staten gebracht om er verder te worden opgeleid. (Washington, (AP) 25.8).

CHURCHILL SPREEKT ZONDAG.

Gemeld wordt, dat Premier Winston Churchill Zondag aanstaande om 13 uur E.W.T. (12.30 uur Curaçaose tijd) een radiorede zal houden. De plaats waar hij zal spreken werd niet bekendgemaakt. (Ottawa, (AP) 25.8).

ONAFHANKELIJKHEIDSDAG VAN URUGUAY.

Uruguay vierde zijn 118e jaardag der onafhankelijkheidsverklaring met een reeks activiteiten, waaronder voor de eerste maal in vele jaren een militaire parade behoorde. Terwijl de Verenigde Staten, Groot-Britannië, Brazilië en Argentinië de laatste jaren op de onafhankelijkheidsdag marine-delegaties zonden, bracht ditmaal slechts een Argentijnse kruiser een bezoek aan Montevideo (Montevideo, (AP) 25.8).

SYNTHETISCHE RUBBERFABRIEK TE HULS NOG BUITEN WERKING.

Verkenningsfoto's die gemaakt werden na de aanval van de Noordamerikaanse Vliegende Forten op de Duitse synthetische rubberfabriek te Huls op 12 Juni tonen aan, dat de fabriek nog steeds buiten werking is. De meest belangrijke installaties en gebouwen van de tweede grootste Duitse synthetische rubberfabriek zijn vernield of beschadigd. Gedurende de aanval lieten de Vliegende Forten vierhonderd ton aan bommen in ongeveer drie en een halve minuut tijds vallen, zodat zij het doel bestookten met ongeveer 70 ton per vierkante mijl. (Londen, (AP) 26.8).

RECHTER ROSENMAN ZAL ONTSLAG NEMEN.

Rechter Rosenman van het Gerechtshof van New York en juridisch adviseur van Roosevelt, zal misschien spoedig als rechter aftreden en al zijn tijd besteden als speciale assistent van den President. Gisteren was Rosenman niet in Washington, maar ambtenaren die hem goed kennen zeggen dat hun niet zal verbazen indien Rosenman zijn rechterlijke werkzaamheden opgeeft en al zijn tijd doorbrengen in of nabij het Witte Huis als raadsman van den President. (Washington, (AP) 26.8).

DE PAUS HELPT VENEZUELA.

Dezer dagen heeft de Venezolaanse regering door middel van den Bisschop aldaar, 10.000 bolivars ontvangen van Zijne Heiligheid den Paus, met verzoek om dit bedrag te besteden voor de slachtoffers van de Orinoco.

MINISTER SPAAK OVER BELGISCH-FRANSE SOLIDARITEIT.

Op aanvraag van het Noordamerikaanse „Office of War Information" heeft de Heer P. H. Spaak, Belgisch Minister van Buitenlandse Zaken, de volgende toespraak tot Frankrijk gericht:

„Met oprechte ontroering richt ik mij tot het Franse volk.

Ik herinner mij een Vrij en gelukkig Frankrijk, dat op een prachtige zomerdag de vrijheid vierde, die door zijn volk werd veroverd en door zijn glorierijk leger werd verdedigd, herinneringen aan een sterk doch vredelievend Frankrijk, dat aan de wereld zijn bestendige boodschap bracht van eerbied voor de menselijke vrijheden en van zijn oude en tevens zo jonge beschaving.

Thans is de duisternis neergedaald over het land van licht en vrijheid; doch het ideaal, dat vroeger schitterde niet minder diep in de harten geworteld. In Frankrijk evenals in België, met zulk een heerlijke glans, is daarom evenals in alle landen van Europa, waarover de hatelijke Hitleriaanse heerschappij is neergestreken, hebben de volken nooit zozeer gehunkerd naar rechtvaardigheid en naar vrijheid, deze twee weldaden, die men, helaas, slechts naar waarde schat wanneer men ze verloren heeft.

Ik zou aan de Fransen willen zeggen welke vreugde ik gevoel, wanneer ik de steeds groeiende tekenen waarneem, die wijzen op de wedergeboorte van een vrij en sterk Frankrijk, dat in de wereld zijn zending van weleer terug zal vervullen.

Reeds meer dan 3 jaren verkeert gij in droefheid en in rouw. Doch indien enerzijds het lijden, dat u door de vijandelijke overheersing wordt opgelegd, van jaar tot jaar ondraaglijker wordt, zo tekent zich anderzijds de hoop op een spoedige bevrijding steeds duidelijker af.

Ongetwijfeld hebben noch Fransen, noch Belgen ooit gewanhoopt aan de toekomst van hun land. Doch wat drie jaar geleden vooral een geloof was in de eeuwige rechtvaardigheid, waarover reeds Cambetta sprak, is thans een vaste, beredeneerde overtuiging geworden, die op feiten gesteund is. De naderende overwinning der vrije volken is voortaan een zekerheid. Het Franse volk en het Belgische volk, zullen de voldoening kennen van deze zege het beste van hun krachten gegeven te hebben.

Nooit hebben onze twee volken zich meer solidair gevoeld dan thans. Zij zijn verenigd in eenzelfde lijden, in eenzelfde strijd tegen dezelfde tyrannie. Zij bieden dezelfde onvermoeibare weerstand aan de methodes van verdrukking en van uitplundering. Morgen zullen zij verenigd zijn in dezelfde vreugde, die de gemeenschappelijke overwinning hun brengen zal. En mijn vurige wens is, dat zij ook daarna hun krachten zouden verenigen, teneinde deze overwinning en deze vrede, die zo duur werden bevochten, te behouden, door in nauwe samenwerking te blijven met de andere vrije volken, wier heldhaftigheid en volharding over de machten van het kwaad hebben gezegevierd.

Naast de prachtige solidariteit die, in het door den vijand bezette gebied, tussen Fransen en Belgen heerst en waarvan ons iedere dag het bewijs wordt gebracht door de jongelieden, die uit België ontsnappen en die, na in Frankrijk verborgen en beholpen te zijn geweest, er in slagen zich bij onze strijdkrachten in Engeland te vervoegen, naast deze solidariteit is daar de warme kameraadschap, die heerst onder onze vliegers, onze zeelieden, onze soldaten, die, sedert meer dan drie jaar, zij aan zij strijden om de bevrijding van hun vaderland voor te bereiden.

De Belgen zien in het tot stand brengen van eenheid onder de Fransen, en in de vereniging van al de krachten van uw machtig rijk een zeker onderpand voor het spoedig herstel van Frankrijk in al zijn grootheid, met al zijn vroegere uitstraling, dat Frankrijk dat de vrije wereld heeft gekend en zo lief heeft gehad."

KATHOLIEKE HOSPITALEN VORMEN EEN WEZENLIJK DEEL VAN HET LEVEN.

„Katholieke hospitalen in de Verenigde Staten, zoals die zich steeds wijden aan de dienst der barmhartigheid, vormen een wezenlijk deel van het Noordamerikaanse leven en een vitaal belang voor ons volk", aldus de WPB-directeur Maury Maverick in een bijeenkomst van de leden van Catholic Hospital Association of the United States (WPB betekent War Production Board — Red.).

De Heer Maverick beklemtoonde het feit, dat er niet genoeg gedaan kan worden om de katholieke hospitalen te bevoordelen. „Op het ogenblik is er een bedrag van omstreeks 4 billioen dollars in hospitalen gestoken en dit bedrag zal nog verdubbeld worden in minder dan 10 jaren. In hoeverre dit nieuw te voteren bedrag aan katholieke hospitalen besteed zal worden, kan ik u niet zeggen, doch ik kan u de verzekering geven, dat het een flink aandeel zal zijn, omdat het ieder bekend is, dat wat aan katholieke instellingen gegeven wordt op zichzelf ook weer verdubbeld wordt door de diensten der barmhartigheid, die er door in het leven gehouden en geroepen worden. De katholieken hebben zich in dit opzicht uitnemende en zeer goede organisatoren getoond.

De Heer Maverick behandelde ook de vraag, waarom men feitelijk katholieke hospitalen zou hebben. „Het antwoord is tweeledig. In de eerste plaats geeft ons Constitutie permissie tot het oprichten van particuliere hospitalen. Maar in de tweede plaats kan onze maatschappij niet zonder katholieke ziekenhuizen. Het volk van alle godsdiensten heeft vertrouwen in het werk der katholieke ziekenhuizen. De katholieken hebben goede hospitalen en zij staan overal bekend hun zaken te kennen. De wens het mensdom te helpen, heeft hun kunde volmaakt......" (Pittsburgh, ncwc, 23.8).

VERHUIZING IN HET VATICAAN.

De oorlogsdiensten in het Vaticaan nemen zulke afmetingen aan, dat verschillende bureaux hebben moeten verhuizen. Er was gelukkig ruimte gekomen in een van de museumzalen, omdat veel hieruit is ondergebracht in de krochten van de St. Pieter ter bescherming tegen luchtaanvallen. In de open gekomen ruimte heeft men nu nieuwe kantoren ingericht.

MIS-ANTWOORDEN PER GRAMOFOON.

Uit New Orleans wordt gemeld, dat daar een volledig stel gramofoonplaten is gereed gekomen, waarop alle antwoorden van de Mis voorkomen. De bedoeling van de serie is niet om bij de eigenlijke mis gebruikt te worden, maar ter instructie van misdienaars. Ten dezen einde staan er op de gramofoonplaten ook aanwijzing in voor de practische onderrichting der knapen.

GEBOORTECIJFER V.S. DAALT ONRUSTBAREND.

Het geboortecijfer in de Verenigde Staten daalt onrustbarend en staat in geen verhouding tot het aantal oorlogsslachtoffers aldus een officieel rapport van het National Resources Planning Board. Het rapport zegt, dat sedert 1930 het geboortecijfer omlaag holt voor kinderen beneden de 5 jaar, niet alleen verhoudingsgewijs, maar ook in het aantal zelf.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Sir Samuel Hoare**, de Britse Ambassadeur in Spanje, arriveerde in Londen na een bespreking met Franco. Hoare weigerde de Spaanse situatie te bespreken of iets over zijn onderhoud met Franco te zeggen. Hij zal spoedig aan de Regering verslag uitbrengen.

— **Een zegsman** voor MacArthur maakte bekend, dat Noordamerikaanse en Australische troepen zich thans binnen anderhalve kilometer van het vliegveld van Salamaua op Nieuw Guinea bevinden. Het officiële communiqué meldde geen grote veranderingen op Nieuw Guinea of op Nieuw Georgië. Slecht weer zou de luchtactiviteiten ernstig hebben verstoord.

— **Graaf Alessandro Frontini**, vroeger lid van het fascistische partijbestuur, pleegde zelfmoord in Rome, volgens berichten, die te Bern ontvangen werden.

— **Noordamerikaanse** Liberator en Mitchell bommenwerpers van de 14e luchtmacht in China deden Dinsdag aanvallen op de Japanse vliegvelden te Hankow en bij het naburige Wusjan. In het luchtgevecht, dat hierbij plaatsvond, werden op zijn minst 19 vijandelijke jagers neergeschoten en nog 2 beschadigd. 2 Liberators gingen boven de doelen verloren. Grote schade werd door de bommen aangericht.

— **De Mosquito's**, welke Berlijn in de afgelopen nacht aanvielen, troffen er branden aan, die in de grote aanval van Maandagnacht gesticht werden. Hoewel de nazies de aanval der Mosquito's een „stoornis-aanval" noemden, wierpen zij volgens de vliegers een een groot afweervuur op als bij een grootscheepse aanval. Honderden zoeklichten boorden tevens door het luchtruim. Over geheel Europa zwegen de radio-stations, zodat de BBC en twee neutrale stations de aether voor zich alleen hadden.

— **Het Zweedse nieuwsblad** „Social Demokraten" deelde mede, dat 20 valschermen in Denemarken gevonden zijn langs de spoorlijn naar Aarhus, welke enkele dagen geleden op vijf plaatsen werd opgeblazen. Men meent daarom, dat saboteurs uit Groot Britannië werden gezonden om de Denen te helpen in hun opstand tegen de nazies.

BEGROTING 1943.

Bouw van dienstwoningen voor de radio- en telefoondienst.

Vraag: Gaarne zou men ingelicht worden omtrent de vraag waarom deze werken onder „Domeinwezen" zijn gebracht. De leden verklaarden onder de tegenwoordige omstandigheden bezwaar te hebben tegen het bouwen van bedoelde dienstwoningen, behalve die voor de politie. Zij betoogden, dat men zich nu er toe dient te beperken alleen die werken uit te voeren, die dringend noodzakelijk zijn. De aangevoerde motieven voor de bouw van de dienstwoningen behalve voor de politie, werden niet doorslaggevend geacht.

Antwoord: Het wordt juist geacht alle landsgebouwen, die niet voor de openbare dienst gebruikt worden, waaronder dus vallen alle huizen, die verhuurd worden, tezamen te brengen onder domeinwezen. Daardoor wordt een beter overzicht verkregen van de kosten, aan dergelijke gebouwen besteed en de baten, die daaruit voortvloeien.

Wat de bouw der op artikel 241001 opgebrachte dienstwoningen betreft, moge de Gouverneur zich vooraf de opmerking veroorloven, dat het hem niet duidelijk is, hoe de Afdelingen, door het afwegen van de in de toelichting aangevoerde motieven, tot de slotsom kunnen zijn gekomen, dat de bouw van de dienstwoningen voor de radio- en telefoondienst minder dringend is dan die voor de politie.

De bouw van dienstwoningen bij de telefooncentralen te Rio Canario en op Mahaai is noodzakelijk voor de goede functionering van de daarin opgestelde automatische apparaten. Er moet te allen tijde iemand beschikbaar zijn in de onmiddellijke nabijheid voor het nemen van maatregelen in geval van stoornis. Zonder dit toezicht zou het kunnen voorkomen, dat een deel, of zelfs de gehele Centrale buiten dienst geraakte, welke toestand vele uren zou kunnen voortduren alvorens maatregelen zouden kunnen worden genomen.

Een automatische telefooncentrale zonder dienstwoning zou daarom moeten worden bezet door een permanente wacht, hetgeen aanzienlijk hogere exploitatiekosten met zich zou brengen. Bovendien ontbreekt het den Landsradio- en Telefoondienst aan het hiervoor benodigde personeel. De bouw der bovengenoemde dienstwoningen zou dus niet kunnen worden uitgesteld zonder de bedrijfszekerheid van het telefoonsysteem ernstig te schaden.

De twee dienstwoningen te bouwen bij het Radiostation te Groot Kwartier zijn noodzakelijk in verband met de bedrijfszekerheid der verschillende radioverbindingen van commerciële en militaire aard. Het aantal te Groot Kwartier opgestelde zenders is thans aanzienlijk groter dan voorheen. Het aantal bedrijfsuren der zenders neemt voortdurend toe. Om beide redenen is de kans op een bedrijfsstoornis veel groter dan vroeger. Voor den zaalwachter is het onmogelijk stoornissen alléén te verhelpen. Hij heeft hiervoor de hulp nodig van 2 of 3 andere personen, die niet tijdig aanwezig kunnen zijn, tenzij zij kunnen worden gehuisvest in een dienstwoning op het terrein van het radiostation. Onder de huidige omstandigheden kan het blijven voortduren van een bedrijfsstoornis zeer ernstige gevolgen hebben in verband met de veiligheid van het Staatsdeel en de zich in de Caraïbische Zee bevindende schepen. Het bouwen der dienstwoningen nabij het radiostation Groot Kwartier tot later uitstellen, lijkt den Gouverneur dan ook niet verantwoord.

Zoals bij de behandeling van artikel 220301 reeds is medegedeeld, zal het niet mogelijk zijn de hiervoorbedoelde dienstwoningen alle ten laste van deze begroting te voltooien. In verband daarmede worden de aangevraagde bedragen bij Nota van Wijzigingen teruggebracht tot eerste termijnen.

Nieuw opgebracht wordt een bedrag van f 4.500,— voor de bouw van een dienstwoning bij het pompstation Groot Kwartier.

Voorts is voor Aruba opgebracht een bedrag van f 30.000,— voor de bouw van twee dienstwoningen voor douanepersoneel. Deze huizen zijn noodzakelijk omdat op Aruba een zodanig tekort aan douanewoningen bestaat, dat zulks een richtige personeelsbezetting in de weg staat.

Toiletgelegenheid op Otrabanda.

De Gouverneur acht nodig, dat aan de Otrabandazijde een toiletgelegenheid geplaatst wordt. De benodigde gelden ad f 6.500,— worden bij Nota van wijzigingen aangevraagd.

De ziekenauto's van Sanoc.

Vraag: De vraag werd gesteld of de aanschaffing van deze ziekenauto nog wel nodig is, nadat er een paar van Sanoc gekregen zijn.

Antwoord: De ambulances, door Sanoc beschikbaar gesteld zijn niet geschikt voor normaal ziekenvervoer. Zij zijn zeer doelmatig voor massavervoer in biezondere omstandigheden.

Hulppostkantoor op Sta Cruz te Aruba.

Vraag: Enkele leden maakten van deze gelegenheid gebruik om er op aan te dringen, dat ook op Sta Cruz op Aruba een hulppostkantoor gemaakt wordt.

Antwoord: Inrichting van een hulppostkantoor te Santa Cruz komt, gezien de daaraan verbonden kosten, voorshands niet verantwoord voor.

De radiostations op Bonaire en Sint Maarten.

Vraag: Gevraagd werd of als de nieuwe zender in het station op Bonaire geplaatst wordt, de oude zender er ook moet blijven. Zo niet, is dan het station nog te klein?

Vernomen werd, dat het de bedoeling is het radiostation op Sint Maarten onder te brengen in de bestaande politiewacht, die pas enkele jaren terug gebouwd werd, en dan een nieuwe politiewacht te bouwen. Hiertegen zou men bezwaar hebben. Voor het bouwen van een radiostation heeft men geen f 20.000,— nodig.

Antwoord: Na het opstellen van de nieuwe zender in het radiostation te Bonaire zullen alle aldaar reeds geïnstalleerde toestellen in dienst moeten blijven.

Het ligt inderdaad in de bedoeling het radiostation op St. Maarten onder te brengen in de bestaande politiewacht. Dit houdt verband met de noodzakelijkheid een derde antennemast op te richten.

De plaats, waar deze mast moet komen, is zodanig gekozen, dat de twee bestaande antennemasten in dienst kunnen blijven. Het station zal moeten liggen binnen de driehoek gevormd door deze drie antennemasten. Hieruit volgt, dat de bestaande politiewacht in aanmerking komt om als radiostation te worden ingericht. Er zou dan op een nader te bepalen plaats een nieuwe politiewacht moeten worden gebouwd. De bouwkosten voor een nieuw radiostation en voor een nieuwe politiewacht zullen niet veel verschillen. Men vergelijke hiertoe de uitbreiding van het radiostation te Oranjestad Aruba, welke op f 15.000,— is geraamd. Een soortgelijk bouwwerk op St. Maarten zal ongetwijfeld op ongeveer f 20.000,- komen te staan.

De aanschaffing der nieuwe zendapparatuur voor de vliegvelden op Curaçao en Aruba, het zendstation Bonaire en het radiostation te St. Maarten is dringend noodzakelijk. De vliegvelden op alle eilanden zullen in het vervolg met de vliegtuigen zowel telefonische als telegrafische verbinding moeten onderhouden. Bovendien is volgens het nieuwe vliegplan der K.L.M., hetwelk is opgezet in nauwe samenwerking met de Pan American Airways, de noodzakelijkheid ontstaan de radioverbindingen uit te breiden over veel grotere afstanden dan tot heden het geval was.

Daar deze maatregelen onmiddellijk verband houden met de veiligheid van de luchtvaart, is geen uitstel toelaatbaar. Bovendien zullen de nieuwe zenders in combinatie met de bestaande radio-apparatuur de mogelijkheid openen tot het indienststellen van radiotelefonische verbindingen tussen de verschillende eilanden.

Voor St. Maarten is bij Nota van wijzigingen opgebracht f 41.300,— voor inrichting van het op het vliegveld te bouwen radiostation.

Over de telefooncentralen.

Vraag: Met verwijzing naar de meermalen gemaakte opmerking, werd de vraag gesteld, wat van het jaar nog zou kunnen worden uitgevoerd. Een nieuwe telefooncentrale in Otrabanda kwam ook niet zo dringend noodzakelijk voor. En een centrale voor Rio Canario? De telefooncentrale op Mahaai heeft er drie jaar gestaan, voordat het in dienst werd gesteld. En moet zij nu reeds uitgebreid worden?

Antwoord: Het is van belang, dat de bouw der telefooncentralen te Rio Canario en op Otrabanda zo spoedig mogelijk tot stand komt. Ook de uitbreiding van de telefooncentrale Mahaai is dringend noodzakelijk. Bovendien zal achter de telefooncentrale aan het Wilhelminaplein een gebouw moeten worden opgericht, dat plaats biedt aan een nieuwe accukamer, een magazijn en een werkplaats. Zonder deze voorzieningen is het onmogelijk de goede functionering van het telefoonnet te waarborgen.

Bovendien is het noodzakelijk de aangevraagde bedragen op de begroting 1943 beschikbaar te hebben ter dekking van de bestellingen der benodigde materialen. Het zou onder de gegeven omstandigheden onverantwoord zijn enig uitstel in de uitvoering dezer bestellingen te doen ontstaan. Voor de bouw van een magazijn kan met een 1e termijn worden volstaan.

Met betrekking tot de Centrale Mahaai moge worden opgemerkt, dat de gelden hiervoor in 1940 werden gevoteerd op de 1e suppletoire begroting onder artikel 137 bb. In hetzelfde jaar werden de plannen volledig uitgewerkt en werd het werk aanbesteed. In de loop van 1941 kwam het gebouw gereed en werd begonnen met het installeren der kabels en automatische schakelapparaten. Als gevolg van een overmaat van urgent werk en mede tengevolge van schaarste van bepaalde telefoonmaterialen, vorderde deze nieuwe bouw minder snel dan in normale tijdsomstandigheden het geval ware geweest. Zodoende kon de Centrale eerst in Juni 1942 worden in dienst gesteld.

Binnen drie maanden na de indienststelling was de centrale reeds geheel bezet, hetgeen te wijten was aan de onverwacht grote vraag naar telefoonaansluitingen in het tweede district. De centrale is thans ruim een jaar in bedrijf en moet met de meeste spoed worden uitgebreid, aangezien dit de enige mogelijkheid is om in het tweede district nieuwe aansluitingen te kunnen uitvoeren.

Verbetering terreinen der radiostations.

Vraag: Deze werkjes kunnen nog best een jaartje wachten, dacht men.

Antwoord: Het aantal antennen op het terrein van het radiostation Groot Kwartier is in de laatste jaren belangrijk toegenomen. Voor de goede functionering der antennen is het nodig, dat deze op voldoende afstand van elkaar worden opgesteld. De antennen alsmede de toevoerleidingen vereisen regelmatig onderhoud.

In verband hiermede is het nodig te beschikken over enkele eenvoudige wegen op het terrein, daar voor vele werkzaamheden een pick-up en zwaar gereedschap nodig is. De terreingesteldheid is van dien aard, dat de voertuigen bij regen herhaaldelijk in de modder vastgeraken, hetgeen onderhoud en vooral reparatie in geval van stoornis zeer bemoeilijkt. Hetzelfde geldt voor de Centrale Mahaai, waar dagelijks een pick-up moet komen voor onderhoudswerkzaamheden. Gedurende de laatste regentijd kwam het herhaaldelijk voor, dat deze wagen in de zachte grond vastgeraakte.

Gezien het feit, dat met geringe kosten belangrijke verbeteringen voor de dienst tot stand gebracht kunnen worden, stelt de Gouverneur er prijs op, dat deze werkzaamheden zo spoedig mogelijk plaats hebben.

Aanleg buisleiding op Aruba.

Vraag: Men zou gaarne vernemen of onder de f 32.000,— aangevraagd voor Aruba voor uitbreiding buisleiding, ook begrepen is een bedrag voor de aanleg van de leiding naar Sta Cruz op Aruba, en zo ja, hoe die gelegd zal worden.

Antwoord: Het aangevraagde crediet van f 32.000,— is voor het grootste gedeelte bestemd voor uitgaven voor de aan te leggen buisleiding naar Sta. Cruz. Deze leiding zal lopen van de distributiereservoirs Balashi langs de hoofdweg Balashi—Sta. Cruz en doorlopen tot in de omgeving van de kerk en school te Sta. Cruz. De percelen gelegen langs dit gedeelte van deze hoofdweg komen in aanmerking voor aansluiting op deze hoofdleiding.

Voor de Landbouw.

Daar de bevordering van de teelt van voedingsgewassen voor eigen gebruik van groot belang is en het nog moeilijker worden van dit probleem voornamelijk ontstaan is door gebrek aan werkkrachten voor het bewerken der gronden en niet verwacht mag worden, dat van particuliere zijde veel initiatief zal uitgaan om hierin verbetering te brengen, moeten van Gouvernementswege de nodige stappen in deze worden genomen.

Indien over de meest noodzakelijke werktuigen voor de machinale bewerking van de onder cultuur te brengen gronden kan worden beschikt, is het arbeidsprobleem reeds voor een groot deel opgelost. In verband met deze bemoeienis van overheidswege op landbouwgebied, heeft de Gouverneur den Directeur van het Departement van Landbouw, Veeteelt en Visserij gemachtigd in onderhandeling te treden met de Nederlandse Inkoop Commissie voor het bestellen te New York der benodigde machines. De kosten hiervan worden globaal geraamd op f 115.000.

De landbouwkundige dienst beschikt thans over zeer weinige machinale werktuigen en kan daarom nòch aan den kleinen man, nòch aan de plantagehouders veel hulp verlenen door het verhuren van zulke werktuigen.

Zodra deze machines, welke bestemd zijn voor de eilanden Aruba en Curaçao ontvangen zijn, zal bedrijvigheid kunnen komen ten aanzien van landbouwgebied en irrigatie. In de bestelling voor Curaçao zijn begrepen machinerieën, welke eventueel tijdelijk verzonden kunnen worden naar Bonaire.

Geen nieuwe putten op Aruba gegraven.

Vraag: Gevraagd werd hoeveel putten er dit jaar reeds gegraven zijn op Aruba en hoeveel er nog gegraven zullen worden.

Antwoord: In de eerste helft van dit jaar zijn er vanwege de bij artikel 80207 reeds gegeven reden geen nieuwe putten gegraven op Aruba, maar wel een negental uitgediept. Zodra mogelijk zal aan het graven van nieuwe putten worden begonnen.

Banken langs de wegen.

Het op dit artikel uitgetrokken bedrag van f 1.000,— wordt bij Nota van wijzigingen verhoogd met f 4.500,— in verband met het voornemen om over te gaan tot de aanleg van een plantsoen met enige banken op het Gouverneur Wouterplein. De kosten hiervan worden geraamd op f 2.000,—. Voorts is het de bedoeling om daartoe geschikte plaatsen langs de openbare wegen eenvoudige banken te plaatsen. De hieraan verbonden kosten worden geraamd op f 2.500,—.

Er zullen dammen komen.

Een drietal kleine dammen werden opgeworpen. Gewacht wordt op de aankomst van de bestelde tractoren en bijbehorende machinerieën voor grondverplaatsing om dit jaar nog een serie dammen, waarvan de plaatsen reeds vastgesteld zijn, op te werpen.

Bij de uitsplitsing van de oude credieten is een artikel uitgevallen voor de aanleg van dammen. Het overgebleven bedrag van f 30.000,— wordt bij Nota van wijzigingen opgebracht.

Asphaltwegen op Bonaire.

Vraag: Aangedrongen werd op asphaltering van de drie hoofdwegen in Kralendijk op Bonaire.

Antwoord: Indien de aanleg van een nieuw vliegveld op Bonaire doorgaat — een uitgave, waarvan de noodzaak voor den Gouverneur nog niet vaststaat — kan worden overwogen of met het daartoe op het eiland aan te voeren materieel de gevraagde asphaltering kan plaats vinden. In het lopende begrotingsjaar zal zulks zeker niet mogelijk zijn.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Do., 26 Aug.:

Telegram Afdeling: tel. 307; na 23 uur tel. 832.

Shipping & Supplies: Gruter, tel. 455, Hotel CPIM.

Scheepvaart Afdeling: Langras, tel. 710, W. de Zwijgerlaan 5.

Dok Afdeling: Van Hasselt, tel. 468 en De Boer, tel. 234.